

като същевременно разбирам и уважавам синовните му чувства към една велика майка.²⁶ За разлика от него аз се възхищавам на смелостта ѝ да остоява категорична националистична позиция и на готовността да я изстрада. Малцина са саможертвените политици и патриоти на България и примерът на Фани грее сред тях като ръдък диамант. Мисля, че в критични исторически моменти героичните духове като Фани Мутафова са фактори, удържащи националната идентификация.

Б. „Васил Априлов“ през 1942 г. е вестникът на българския националсоциализъм. В прекия смисъл на думите той е антисемитски, антидемократичен, шовинистки, войнствен и националистически, с една дума „фашистки“. Негови сътрудници са генералите Христо Луков и Никола Жеков, Лука Малеев, Александър Николов, Кирил Вапцов, писателите Никола Атанасов, Ф. Мутафова и Ч. Мутафов и др. непознати за мен имена. Освен че се обявява за унищожаване на световното еврейство, на разложените европейски демокрации и руския большевизъм, в изданието се пропагандират фашистката идеология и нейните водачи. На страниците му се разгръща апология на Адолф Хитлер и неговия велик Райх, фюрерът е обявен за „гений, създател на силната германска нация, вестител на новия световен ред на социална справедливост и национално съзнание“. Публикуват се цитати на Хитлер, статии на Гьобелс и д-р Лай, сводки за победното шествие на германските войски из Европа, придружени със закани за унищожаване на евреите и юдомасонските управници на Англия. В апокалиптичната световна картина се вписват и бълнувания за „българското величие“ като страната ни е обявена за „апостол на новия ред на Балканите“, в малкото запазени броеве на този вестник Ф. Мутафова дефилира с няколко публикации: „Музите не трябва да мълчат“ (БР. 49), „Спомен“ (бр. 51) и „Ф. П. Мутафова говори за искреността в творчеството“ (бр. 52). Първото заглавие съдържа впечатления от конгреса на европейските писатели във Ваймар, но основната тема е за творчеството и позициите на писателите по време на войната. Тя е повод за сравняване на немските и българските писатели. С имена и цитати Фани разказва за германските поети, писатели и художници, които пишат само за войната и победата, т. е. само маршове за Райха и войнишки песни, самите те войници, пристигащи на Ваймарския конгрес направо от фронта, окичени с железни кръстове. На фона на този войнствен писателски щурм българските творци са си направо като мокри кокошки. На основата на една анкета във в. „Днес“, озаглавена „Нащите писатели и нова Европа“, Ф. Попова клейми духа

²⁶ В предговора към II издание на „Княгиня Мария Луиза“ (1994) от Ф. Мутафова, той твърди: „След 9.IX.1944 г. „народният съд“ осъжда известната писателка за „прогерманска дейност и великобългарски шовинизъм“, но впоследствие тя е амнистирана с възстановяване на гражданските ѝ права. Сега дори и видни комунисти признават, че не е трябало да бъде съдена, а и обвиненията отправени към нея са били клеветнически.“